

**Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet**

Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
15/420

Vår referanse:
201600210-9 008

Sted, Dato
Oslo, 02.02.2016

**HØRING - FORSLAG TIL MIDLERTIDIG LOV SOM SKAL GI UTVALG
TILGANG TIL TAUSHETSBELAGT INFORMASJON**

Vi viser til høringsbrev av 13. januar 2016.

Politidirektoratet har forelagt høringen for Kripos, som ved brev av 25. januar 2016 har inngitt innspill til høringen. Uttalelsen følger vedlagt i kopi.

Bakgrunnen for lovforslaget er at regjeringen 13. november 2015 satte ned et utvalg for å gjennomgå alvorlige saker der barn og ungdom har blitt utsatt for grov vold, seksuelle overgrep, alvorlig omsorgssvikt, og vold med døden til følge. Hensikten er å vurdere om, og eventuelt i hvilken grad og hvordan det kan ha forekommet svikt i det offentlige tjenesteapparatets håndtering av disse sakene, samt å gi anbefalinger. Formålet med lovutkastet er å gi utvalget tilgang til nødvendig taushetsbelagt informasjon, slik at utvalget skal kunne utføre sine oppgaver på en god måte. Forslaget inneholder bestemmelser om offentlige myndigheters adgang til å gi opplysninger til utvalget, taushetsplikt samt behandling av personopplysninger.

Politidirektoratet vil innledningsvis bemerke at vi er svært positive til det formål og mandat utvalget har fått, og mener at erfaringer utvalget gjør seg vil være nyttig i politiets arbeid med slike saker i fremtiden. Formålet er også i samsvar med politiets satsning på blant annet etterforskning av seksuelle overgrep, grov voldskriminalitet og integritetskrenkende kriminalitet, samt styrking av avhør av barn.

Direktoratet har følgende kommentarer til forslaget:

Politiregisterloven og politiets saksbehandlingssystem

Politidirektoratet bemerker at politiregisterloven, som trådte i kraft 1. juli 2014, ikke er nevnt i høringsnotatet. For utlevering av opplysninger fra politiets registre, som det legges opp til i lovforslaget, er det nevnte lov med tilhørende forskrift som regulerer behandling av opplysninger i politi og påtalemyndighet. For ytterligere beskrivelse av relevante bestemmelser og behandlingsansvarlig for hoveddelen av registrene vises det til Kripos' uttalelse om dette.

Politidirektoratet

Videre fremgår det av høringsnotatet at det ikke bare er informasjonen i for eksempel registeret for straffesaker (STRASAK) som skal kunne benyttes, men at utvalget "vil kunne samle inn all annen informasjon som er relevant for å vurdere de konkrete hendelsesforløpene, fra barnevern, skole, helsetjenester, politiet m.m." Politidirektoratet antar at det her legges opp til at utvalget også skal kunne få innsyn i straffesaksdokumenter i den utvalgte sak. Straffesaksdokumenter hentes ut fra politiets saksbehandlingssystem BL, som må skilles fra behandling av opplysninger i registrene idet dette er et saksbehandlingssystem. Ved utlevering av dokumenter fra BL er det politimester i det enkelte distrikt som er behandlingsansvarlig for utlevering av opplysninger fra systemet. Direktoratet viser til politiregisterforskriften kap. 27 som regulerer behandling av opplysninger i straffesaker.

Politidirektoratet vil for øvrig bemerke at det i den type saker det legges opp til at utvalget skal undersøke, kan finnes opplysninger i politiooperativ logg (PO) som kan være nyttig for utvalget å få innsyn i. Det vil i så fall være Kripas som er behandlingsansvar for dette registeret.

Ettersom formålet med loven er at offentlige myndigheter *uhindret* av taushetsplikt skal kunne gi opplysninger til utvalget, antar direktoratet at dette også skal gjelde for opplysninger og dokumenter som normalt behandles etter politiregisterloven og straffeprosesslovens regler om utlevering, og at lovforslaget således blir en spesiallov som går foran nevnte lovverk. Det er i høringsbrevet på side 29 uttalt at hvem som i det enkelte tilfellet skal gi opplysninger må avklares mellom utvalget og den aktuelle tjenesten. Politidirektoratet viser til ovennevnte regelverk og mener at det er behandlingsansvarlig for registrene og BL som bør kontaktes i det enkelte tilfellet for utlevering av opplysningene.

Hvilke saker skal utvalget kunne vurdere

Det fremgår av høringsnotatet at utvalget i hovedsak vil se på saker der det foreligger dom. Videre fremholdes det at sakene bør være godt opplyst, og at utvalget ikke bør gå inn i saker som er på et tidlig stadium. Politidirektoratet er enig i denne vurderingen. I utgangspunktet er det ikke heldig å utlevere opplysninger i saker som fortsatt er under etterforskning. Vi påpeker at det kan tenkes tilfeller der dette ikke synes problematisk, men i disse tilfellene bør innsynsretten være betinget av at politiet finner utlevering av opplysninger forsvarlig etter en konkret vurdering. Direktoratet mener derfor at politiet bør ha en mulighet til å avstå fra å utlevere opplysninger ut fra hensynet til etterforskningen.

I høringsnotatet er det pekt på at saker der det foreligger en avgjørelse fra påtalemyndigheten i form av visse typer henleggelse eller påtaleunntakelse vil kunne være relevante. Som eksempel er det trukket frem henleggelse på grunn av gjerningspersonens strafferettslige tilregnelighet på gjerningstidspunktet. Når det gjelder saker som er henlagt, mener Politidirektoratet at utvalget bør kunne få tilgang til et videre utvalg av saker enn det som her skisseres, for eksempel også saker som er henlagt etter bevisets stilling. Det avgjørende for utvalgets arbeid er å kunne fastslå at barnet har lidd overlast, og har hatt behov for hjelp fra offentlige tjenester/etater. Dette kan være utvetydig fastslått selv om bevissituasjonen er slik at ingen kan tiltales for forholdet. Disse sakene skiller seg i mange tilfeller ikke vesentlig fra de sakene hvor tiltalte blir frifunnet i retten. Det er her nærliggende å trekke frem Christoffer-saken som eksempel på en sak som kunne endt slik, og som vi antar ville vært aktuell for utvalget selv om den hadde forblitt henlagt. Henleggelsen ble som kjent senere omgjort. Tilsvarende situasjon kan være aktuell for saker der straffeforfølgning avsluttes av andre årsaker.

Politidirektoratet bemerker også at i de tilfellene utvalget innhenter saker fra andre organer/etater enn politiet, bør det avklares om politiet har en pågående etterforskning i samme sak, med mindre saken ligger langt tilbake i tid.

Anonymisering og taushetsplikt

I høringsnotatet fremholdes det at det i utgangspunktet bare er utvalgets leder, nestleder og sekretariatet som skal ha tilgang til opplysninger og dokumenter i ikke-anonymisert form, og at sakene skal anonymiseres for resten av utvalget, ved at navn og adresse fjernes.

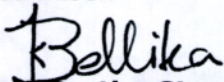
Direktoratet er enig med Kripos i at det ikke alltid er tilstrekkelig å fjerne navn og adresse for å anonymisere saken. Vi forstår samtidig forslaget om at hele utvalget er undergitt reglene om taushetsplikt nettopp fordi det kan tenkes situasjoner der identiteten vil kunne bli kjent også for resten av utvalget. Direktoratet er enig i denne vurderingen.

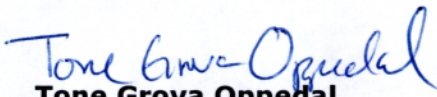
Til forslaget § 3 om taushetsplikt er direktoratet enig med Kripos i at det bør tilføyes at brudd på taushetsplikten kan medføre straffansvar etter straffeloven § 209.

Om adgangen til å formidle opplysningene

I lovforslaget § 4 nummer 1 legges det opp til at utvalget skal kunne gjøre opplysninger kjent for dem opplysningene gjelder. I høringsnotatet på side 31 er det vist til personopplysningslovens regler. Politidirektoratet viser igjen til at politiregisterloven har egne regler for utlevering av opplysninger. Det forutsettes således at behandlingsansvarlig for opplysningene (fra et register eller BL) blir forespurt før eventuelle opplysninger meddeles dem opplysningene direkte gjelder, slik det er lagt opp til i lovforslaget.

Med hilsen

for
Karl Grethe Stave
leder Juridisk stab

Tone Grova Oppedal
seniorrådgiver

Vedlegg: Kripos uttalelse av 25. januar 2016

Kopi til
Justis- og beredskapsdepartementet